

Alcoholgebruik van automobilisten in Zeeland, juli 2003-juni 2004

Drs. S. Houwing & M.P.M. Mathijssen

R-2004-13

Alcoholgebruik van automobilisten in Zeeland, juli 2003-juni 2004

Eerste resultaten van het provinciale alcoholmeetnet

Documentbeschrijving

Rapportnummer: R-2004-13
Titel: Alcoholgebruik van automobilisten in Zeeland, juli 2003-juni 2004
Ondertitel: Eerste resultaten van het provinciale alcoholmeetnet
Auteur(s): Drs. S. Houwing & M.P.M. Mathijssen
Projectnummer SWOV: 69.182
Projectcode opdrachtgever: ROVZ-03050
Opdrachtgever: Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ)

Trefwoord(en): Drunkenness, driver, night, blood alcohol content, weekend, police, woman, age, man, enforcement (law), behaviour, surveillance, breath test, Netherlands.

Projectinhoud: Monitoren van ontwikkelingen in het alcoholgebruik van automobilisten

Aantal pagina's: 16
Prijs: € 7,50
Uitgave: SWOV, Leidschendam, 2004

De informatie in deze publicatie is openbaar.
Overname is echter alleen toegestaan met bronvermelding.

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV
Postbus 1090
2260 BB Leidschendam
Telefoon 070 317 33 33
Telefax 070 320 12 61
E-mail info@swov.nl
Internet www.swov.nl

Samenvatting

In juli 2003 is in Zeeland een provinciaal alcoholmeetnet operationeel geworden, waarmee ontwikkelingen in het alcoholgebruik van automobilisten in kaart kunnen worden gebracht. Het meetnet is zo opgezet dat de ontwikkelingen in Zeeland ook vergeleken kunnen worden met ontwikkelingen in heel Nederland. In het kader van dit meetnet voert het VerkeersHandhavingsTeam (VHT) Zeeland jaarlijks 12 aselecte alcoholcontroles in zaterdagavonden uit, gelijk verdeeld over de vier kwartalen en de drie politiedistricten. De controles vinden plaats tussen 21.00 en 04.00 uur; halverwege elke controle wordt een pauze van ongeveer een uur ingelast. In principe kunnen de ontwikkelingen in Zeeland om de drie maanden worden geëvalueerd op basis van voortschrijdende jaartotalen.

De resultaten van de screening op straat (het 'voorlopig ademonderzoek') worden, met datum en tijdstip, automatisch opgeslagen in de datarecorder van de ademtester. Van betrapte overtreeders worden handmatig enkele aanvullende gegevens geregistreerd, die van belang kunnen zijn voor de evaluatie van het gevoerde (toezicht)beleid. Het betreft geslacht en leeftijd, nationaliteit, type gelegenheid waar de alcohol is genuttigd, en eventuele recidive.

Gedurende het eerste jaar, van juli 2003 t/m juni 2004, is een steekproef van 5.369 willekeurige automobilisten getest. Het gemiddelde aandeel overtreeders van de wettelijke limiet (BAG > 0,5 promille) bedroeg 2,5%. In het politiedistrict Walcheren was het aandeel overtreeders significant hoger dan in de beide andere districten, Oosterscheldebekken en Zeeuws-Vlaanderen: 3,2% tegen 2,2%.

Een opvallende uitkomst was verder dat in de districten Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen een derde van de betrapte overtreeders de Belgische nationaliteit had. In het district Oosterscheldebekken daarentegen bevond zich onder de betrapte overtreeders geen enkele Belg.

Met betrekking tot recidive was de registratie nog niet volledig genoeg om daarover uitspraken te kunnen doen.

Vergelijking met de landelijke cijfers leerde dat het alcoholgebruik in Zeeland in 2003 niet afweek van dat in de rest van Nederland.

Summary

Alcohol use of motorists in Zeeland, July 2003 – June 2004 Initial results of the provincial alcohol measurement network

In July 2003, a drink driving monitoring system became operational in the Dutch province of Zeeland. The monitoring system is organised in such way that not only the drink driving trend in Zeeland can be determined, but that it can also be compared with the national trend. Within the framework of the monitoring system, the Traffic Police Unit of Zeeland annually conducts 12 random breath testing sessions during Saturday nights, between 9 pm and 4 am. These sessions are evenly distributed over the four quarters of the year and the three police districts that Zeeland has. Halfway through each session, a one-hour break is scheduled. Basically, the drink driving trend in Zeeland can be determined every three months, based on moving annual totals.

The roadside screening results, together with date and time of the tests, are automatically stored in the breath tester's data recorder. For apprehended offenders, some additional data that are relevant to drink driving enforcement policy are manually entered in the data file. It regards the variables sex, age, nationality, type of drinking place, and recidivism.

During the first year, from July 2003 to June 2004, a sample of 5,369 motorists were breath tested. The proportion of motorists exceeding the statutory BAC-limit of 0.5 g/l was 2.5%. In the police district of Walcheren, this proportion was significantly higher than in the other two districts, Oosterscheldebekken and Zeeuws-Vlaanderen: 3.2% and 2.2%, respectively.

Another remarkable result was that in the police districts of Walcheren and Zeeuws-Vlaanderen, one third of the apprehended offenders had the Belgian nationality. In the district of Oosterscheldebekken this was the case for none of the offenders. Recording of recidivism was insufficient to draw a conclusion on it.

Comparison with the national drink driving roadside survey showed that drink driving in Zeeland in 2003 did not differ from the rest of the Netherlands.

Inhoud

1.	Inleiding	6
2.	Uitvoering van de metingen	7
3.	Alcoholgebruik van bestuurders in Zeeland	8
3.1.	Alcoholgebruik naar politiedistrict en kwartaal	8
3.2.	Alcoholgebruik naar tijdstip	9
3.3.	Kenmerken van de betrapte overtreiders	9
3.4.	Eerste indicatie van de ontwikkeling in de tijd	12
4.	Zeeland vergeleken met heel Nederland	13
4.1.	Vergelijking van het aandeel overtreiders naar tijdstip	13
4.2.	Kenmerken van de overtreiders	13
5.	Conclusies en aanbevelingen	15

1. Inleiding

In Zeeland is in juli 2003 een provinciaal alcoholmeetnet operationeel geworden. Dit meetnet moet het mogelijk maken ontwikkelingen in het rijden onder invloed in de provincie Zeeland op de voet te volgen en te vergelijken met ontwikkelingen in heel Nederland. Daarnaast kan het meetnet inzicht verschaffen in eventuele verschillen in de omvang en ontwikkeling van het rijden onder invloed naar kwartaal, tijdstip van de nacht, politiedistrict, en geslacht en leeftijd van de (auto)bestuurders. Het meetnet is tot stand gekomen in samenwerking tussen het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ) en het Regionaal Verkeershandhavingsteam Zeeland, onder begeleiding van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV.

Een goede monitoring van het rijden onder invloed is van belang, omdat alcoholgebruik een belangrijke factor is bij het ontstaan en de afloop van verkeersongevallen. Waarschijnlijk is ongeveer 25-30% van alle ernstig gewonde of overleden verkeersslachtoffers in Nederland het gevolg van overmatig alcoholgebruik. Van deze slachtoffers is ongeveer 80% te wijten aan bestuurders met een BAG boven 1,3 promille. Deze percentages geven het belang aan van goede maatregelen tegen het gebruik van alcohol. Met het provinciaal alcoholmeetnet in Zeeland kunnen de ontwikkelingen in het alcoholgebruik op de voet worden gevolgd en kan de noodzaak van extra maatregelen snel worden onderkend.

Voor het meetnet voert het regionaal verkeershandhavingsteam in principe twaalf maal per jaar een alcoholcontrole uit in een zaterdagnacht, tussen 21.00 en 04.00 uur. Per kwartaal wordt in elk van de drie Zeeuwse politiedistricten (Oosterscheldebekken, Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen) één controle uitgevoerd, waarbij regelmatig van locatie wordt gewisseld. Het controleteam maakt gebruik van alcoholtesters van het merk Dräger, type Alcotest 7410 Plus com met automatische gegevensopslag. Aan de automatisch opgeslagen gegevens worden voor aangehouden bestuurders handmatig de volgende gegevens toegevoegd:

- nationaliteit, geslacht en leeftijdsklasse van de aangehouden bestuurder;
- type gelegenheid waar de alcohol is genuttigd;
- eventuele recidive;
- tijdstip en uitslag van de adem- of bloedanalyse voor de bewijsvoering.

De politie levert alle gegevens in geanonimiseerde vorm aan het ROVZ aan, waar ze worden gecontroleerd en in een Excel-bestand opgenomen. De gegevensanalyse wordt (vooralsnog) uitgevoerd door de SWOV.

2. Uitvoering van de metingen

Van de twaalf geplande metingen voor de periode juli 2003-juni 2004 zijn er elf uitgevoerd. Een voor het vierde kwartaal van 2003 geplande meting in Zeeuws-Vlaanderen is niet doorgegaan. Om voor dat kwartaal toch een compleet beeld voor heel Zeeland te verkrijgen zijn aan de verzamelde gegevens de resultaten toegevoegd van een meting die in de nacht van zaterdag 29 op zondag 30 september in West-Zeeuws-Vlaanderen is uitgevoerd in het kader van een ander project (Evaluatie van de effecten van "Duurzaam Veilig West-Zeeuws-Vlaanderen" op het alcoholgebruik; Houwing & Mathijssen, 2004).

De oorspronkelijke steekproef omvatte 4.971 bestuurders, wat neerkomt op een gemiddelde van 452 bestuurders per meting. Deze steekproef is opgehoogd met 398 bestuurders van de toegevoegde steekproef, hetgeen de totale steekproefomvang op 5.369 bestuurders brengt.

De uitkomsten van analyses zijn met name interessant wanneer meerdere jaren met elkaar kunnen worden vergeleken. Omdat dit verslag alleen betrekking heeft op resultaten uit het eerste jaar, kunnen nog geen goed onderbouwde uitspraken worden gedaan over ontwikkelingen in de tijd. In hoofdstuk 3 worden de resultaten weergegeven van de metingen in het eerste jaar, onderverdeeld naar district, kwartaal en tijdstip. Daarnaast wordt van de betrapte overtreeders de verdeling naar geslacht en leeftijd weergegeven, de plaats waar ze alcohol hadden gebruikt, de nationaliteit en eventueel recidivisme. Tot slot wordt een eerste indicatie gegeven van de ontwikkeling van het rijden onder invloed in Zeeland door resultaten van het tweede meetjaar (over juli 2004) te vergelijken met resultaten van het eerste meetjaar (over juli 2003).

In hoofdstuk 4 worden de Zeeuwse gegevens vergeleken met het landelijke beeld. De periode van 21.00-22.00 uur is niet meegenomen in deze analyse, aangezien de metingen van het landelijke onderzoek pas om 22.00 uur aanvangen.

3. Alcoholgebruik van bestuurders in Zeeland

3.1. Alcoholgebruik naar politiedistrict en kwartaal

Tabel 1 geeft voor de zaterdagnachten het alcoholgebruik weer van auto-bestuurders in Zeeland naar politiedistrict en kwartaal.

District en kwartaal	N	Bloedalcoholgehalte (BAG-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥ 1,3	≥ 0,5
<i>Oosterscheldebekken</i>						
Jul-sep 2003	596	8,6%	2,2%	0,2%	--	2,4%
Okt-dec 2003	403	5,5%	1,2%	0,5%	0,7%	2,5%
Jan-mrt 2004	504	4,8%	1,4%	0,2%	--	1,6%
Apr-jun 2004	557	5,0%	1,4%	0,5%	--	2,0%
Totaal	2060	6,1%	1,6%	0,3%	0,2%	2,1%
<i>Walcheren</i>						
Jul-sep 2003	562	6,9%	1,1%	0,9%	--	2,0%
Okt-dec 2003	452	4,7%	1,6%	1,6%	--	3,1%
Jan-mrt 2004	269	3,0%	3,0%	1,1%	0,7%	4,8%
Apr-jun 2004	451	5,3%	2,7%	0,4%	0,7%	3,8%
Totaal	1734	5,3%	1,9%	1,0%	0,3%	3,2%
<i>Zeeuws-Vlaanderen</i>						
Jul-sep 2003	444	4,1%	2,5%	0,5%	--	2,9%
Okt-dec 2003	398	5,3%	1,5%	1,3%	0,5%	3,3%
Jan-mrt 2004	332	3,6%	0,9%	0,3%	--	1,2%
Apr-jun 2004	401	2,7%	1,0%	0,3%	0,3%	1,5%
Totaal	1575	3,9%	1,5%	0,6%	0,2%	2,3%
<i>Heel Zeeland</i>						
Jul-sep 2003	1602	6,7%	1,9%	0,5%	--	2,4%
Okt-dec 2003	1253	5,1%	1,4%	1,1%	0,4%	3,0%
Jan-mrt 2004	1105	4,0%	1,6%	0,5%	0,2%	2,1%
Apr-jun 2004	1409	4,5%	1,7%	0,4%	0,3%	2,4%
Totaal	5369	5,2%	1,7%	0,6%	0,2%	2,5%

Tabel 1. Alcoholgebruik van Zeeuwse automobilisten in zaterdagnachten naar politiedistrict en kwartaal, juli 2003-juni 2004.

Bezien over de hele onderzoeksperiode was het percentage bestuurders onder invloed (BAG $\geq 0,5$ promille) op Walcheren significant hoger ($p < 0,05$) dan in de andere twee politiedistricten.

In het vierde kwartaal van 2003 waren er in heel Zeeland relatief wat meer bestuurders in overtreding dan in de overige drie kwartalen, maar dit verschil is niet statistisch significant.

3.2. Alcoholgebruik naar tijdstip

Tabel 2 toont het alcoholgebruik van de Zeeuwse automobilisten naar tijdstip. Uit de tabel valt op te maken dat naarmate het tijdstip vordert, niet alleen het aandeel overtreeders ($BAG \geq 0,5$ promille) toeneemt, maar ook het aandeel zwaardere en zeer zware overtreeders ($BAG \geq 0,8$ promille). Deze effecten zijn statistisch significant ($p < 0,05$) als de uren vóór middernacht worden afgezet tegen de uren ná middernacht.

Tijdstip	N	Bloedalcoholgehalte (BAG-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	$\geq 1,3$	$\geq 0,5$
21-22 uur	1261	3,1%	1,1%	0,2%	0,2%	1,4%
22-24 uur	2482	5,3%	1,5%	0,6%	0,1%	2,1%
24-02 uur	728	6,6%	2,6%	0,7%	0,3%	3,6%
02-04 uur	898	6,7%	2,3%	1,2%	0,6%	4,1%
Totaal 22-04 uur	5369	5,2%	1,7%	0,6%	0,2%	2,5%

Tabel 2. Alcoholgebruik door Zeeuwse automobilisten in zaterdagavonden naar tijdstip, juli 2003-juni 2004.

3.3. Kenmerken van de betrapte overtreeders

De politie heeft enkele persoonskenmerken en andere aanvullende gegevens geregistreerd van de bestuurders die naar aanleiding van het resultaat van het voorlopig ademonderzoek (de blaastest op straat) zijn aangehouden en bij de ademanalyse voor bewijsdoeleinden op het bureau in overtreiding bleken. De ondergrens voor aanhouding is een ademalcoholgehalte (AAG) van $300 \mu\text{g/l}$, dat overeenkomt met een bloedalcoholgehalte (BAG) van 0,7 promille. Omdat bij de ademanalyse op het bureau een correctie op het meetresultaat plaatsvindt, is de aanhoudingsgrens hoger dan de wettelijke limiet. Deze correctie in het voordeel van de verdachte moet voorkomen dat bestuurders ten onrechte worden vervolgd en veroordeeld.

De aanvullend verzamelde gegevens betreffen geslacht, leeftijd en nationaliteit van de bestuurder, de plaats/gelegenheid waar hij of zij alcohol heeft genuttigd, en eventuele recidive.

In Tabel 3 is te zien dat ongeveer vier van de vijf betrapte overtreeders van het mannelijk geslacht zijn. Het verschil tussen de aandelen mannelijke en vrouwelijke overtreeders is statistisch significant ($p < 0,05$).

BAG-‰	N	Geslacht	
		Man	Vrouw
0,7-0,8	13	77%	23%
0,8-1,3	33	79%	21%
≥ 1,3	11	82%	18%
Totaal	57	79%	21%

Tabel 3. *Verdeling van de betrapte overtreeders naar geslacht en BAG-klasse.*

Dit betekent overigens niet, dat van de mannen een vier keer zo groot deel in overtreding is als van de vrouwen. De helft van het gevonden verschil kan worden verklaard uit de veel geringere verkeersdeelname van vrouwen in de zaterdagnacht (circa een kwart van het totale verkeersaanbod).

Voorts is het aandeel van de mannen hoger naarmate er meer alcohol is gedronken: 77% bij een BAG tussen 0,7 en 0,8 promille en 82% bij een BAG $\geq 1,3$ promille. Dit verschil is niet statistisch significant maar komt overeen met de uitkomsten van de landelijke onderzoeken die al sinds 1970 worden uitgevoerd.

Tabel 4 laat de verdeling van de betrapte overtreeders naar leeftijd en BAG-klasse zien. De meeste overtreeders zitten in de leeftijdsklasse 35-49 jaar. Zij nemen bijna de helft van het aantal overtredingen voor hun rekening (46%). Een kwart van de overtreeders zit in de leeftijdsklasse 25-34 jaar. De leeftijdsklasse 50 jaar en ouder vertegenwoordigt 16% van de aangehouden overtreeders en de klasse 18-24 jaar 7%. Als gecorrigeerd wordt voor de mate van verkeersdeelname door de verschillende leeftijdsklassen in de zaterdagnacht, worden de verschillen kleiner, maar de jongste en oudste bestuurders springen er nog steeds relatief gunstig uit. Opvallend is verder, dat er onder de jongste bestuurders niemand met een BAG $\geq 1,3$ promille is aangetroffen.

BAG-‰	N	Leeftijd				
		18-24 jr.	25-34 jr.	35-49 jr.	≥ 50 jr.	onbekend
0,7-0,8	13	15%	31%	38%	8%	8%
0,8-1,3	33	6%	21%	45%	18%	9%
≥ 1,3	11	--	27%	55%	18%	--
Totaal	57	7%	25%	46%	16%	7%

Tabel 4. *Verdeling van de betrapte overtreeders naar leeftijd en BAG-klasse.*

In Tabel 5 is de nationaliteit van de betrapte overtreeders naar BAG-klasse weergegeven. Opvallend is het hoge aandeel overtreeders met de Belgische nationaliteit: Belgen vormden een kwart van alle overtreeders en meer dan een derde van de zwaarste overtreeders. Er waren echter aanzienlijke verschillen tussen de drie politiedistricten. Op Walcheren en in Zeeuws-Vlaanderen had één op de drie betrapte overtreeders de Belgische nationaliteit, maar in Oosterscheldebekken niemand.

BAG-‰	N	Nationaliteit			
		Nederlands	Belgisch	Duits	Overig
0,7-0,8	13	85%	8%	8%	--
0,8-1,3	33	70%	27%	--	3%
≥ 1,3	11	64%	36%	--	--
Totaal	57	72%	25%	2%	2%

Tabel 5. *Verdeling van de betrapte overtreders naar nationaliteit en BAG-klasse.*

Tabel 6 laat zien waar de betrapte overtreders alcohol hadden gebruikt. Ruim de helft van de overtreders kwam uit een horecagelegenheid of een sportkantine en ruim een kwart kwam van een feestje of een bezoek; 14% had thuis gedronken en 5% op het werk. Van de overtreders met een BAG van 1,3 promille of meer kwam bijna driekwart uit een horecagelegenheid.

BAG-‰	N	Plaats waar alcohol is genuttigd					
		Horeca	Sportkantine	Bezoek/feestje	Werk	Thuis	Overig
0,7-0,8	13	31%	15%	23%	8%	23%	--
0,8-1,3	33	45%	--	30%	6%	12%	6%
≥ 1,3	11	73%	--	18%	--	9%	--
Totaal	57	47%	4%	26%	5%	14%	4%

Tabel 6. *Verdeling van de betrapte overtreders naar drinkplaats en BAG-klasse.*

In Tabel 7 is de mate van recidive van de betrapte overtreders naar BAG-klasse weergegeven. De informatie in deze tabel is in zoverre zinvol, dat eruit blijkt dat de politie in de meerderheid van de gevallen niet heeft vermeld of er sprake was van recidive. Wellicht is dat voor buitenlandse bestuurders erg lastig te achterhalen, maar voor Nederlandse bestuurders zou het standaardprocedure moeten zijn. Het is ook mogelijk dat recidive wel is onderzocht voor het proces-verbaal en een eventuele mededeling aan het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR), maar dat men vergeten is dit gegeven te registreren voor het alcoholmeetnet.

BAG-‰	N	Recidive		
		ja	nee	onbekend
0,7-0,8	13	--	46%	54%
0,8-1,3	33	6%	24%	70%
≥ 1,3	11	--	55%	45%
Totaal	57	4%	35%	61%

Tabel 7. *Verdeling van de betrapte overtreders naar recidive en BAG-klasse.*

3.4. Eerste indicatie van de ontwikkeling in de tijd

Een eerste indicatie van de ontwikkeling van het alcoholgebruik in Zeeland sinds juli 2003 is te verkrijgen door de resultaten van de meting in juli 2004 te vergelijken met die van de meting in juli 2003. Beide metingen zijn uitgevoerd in het politiedistrict Oosterscheldebekken. In *Tabel 8* is te zien dat het aandeel overtreiders in juli 2004 een fractie lager was dan een jaar eerder, maar dat verschil is niet statistisch significant.

Meting	N	Bloedalcoholgehalte (BAG-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥ 1,3	≥ 0,5
Juli 2003	596	8,6%	2,2%	0,2%	--	2,4%
Juli 2004	368	5,4%	1,6%	0,5%	--	2,2%

Tabel 8. *Ontwikkeling van het alcoholgebruik in het district Oosterscheldebekken tussen juli 2003 en juli 2004.*

4. Zeeland vergeleken met heel Nederland

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit het Zeeuwse alcoholmeetnet beknopt vergeleken met de resultaten van landelijk onderzoek zoals de Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) van Rijkswaterstaat dat uitvoert. Dit laatste onderzoek vindt plaats in vrijdag- en zaterdagnachten tussen 22.00 en 04.00 uur, voornamelijk in de maanden september t/m december. Voor de vergelijking met Zeeland wordt het aandeel overtreeders in de zaterdagnacht gebruikt. Vergelijking op grond van een meer gedetailleerde BAG-verdeling is weinig zinvol, omdat uit het Zeeuwse alcoholmeetnet alleen de gegevens van het vierde kwartaal kunnen worden gebruikt en dan alleen nog voor zover ze verzameld zijn tussen 22.00 en 04.00 uur. De omvang van de Zeeuwse steekproef is daardoor relatief klein.

De kenmerken van betrapte overtreeders worden in het landelijke onderzoek niet op dezelfde wijze geregistreerd als in het Zeeuwse alcoholmeetnet. De kenmerken 'nationaliteit' en 'recidive' worden in het landelijke onderzoek niet meegenomen. De kenmerken geslacht en leeftijd zijn in het landelijke onderzoek niet gekoppeld aan betrapte overtreeders, maar aan BAG-waarden van 0,5 promille of meer (overtreders van de wettelijke limiet).

4.1. Vergelijking van het aandeel overtreeders naar tijdstip

In *Tabel 9* is voor Zeeland en heel Nederland het aandeel overtreeders weergegeven naar tijdstip van de zaterdagnacht. Uit de tabel komt naar voren dat de Zeeuwse en Nederlandse aandelen overtreeders vrijwel identiek zijn.

Gebied	Aandelen overtreeders (BAG $\geq$ 0,5‰) naar tijdstip			
	22-24 uur	00-02 uur	02-04 uur	22-04 uur
Zeeland	1,9%	3,2%	6,3%	3,1%
Nederland	1,9%	3,1%	6,1%	3,1%

Tabel 9. Aandelen overtreeders in Zeeland en heel Nederland in zaterdagnachten naar tijdstip, 4^e kwartaal 2003.

4.2. Kenmerken van de overtreeders

In *Tabel 10* komt uit de vergelijking van de overtreeders naar geslacht naar voren dat het aandeel vrouwelijke overtreeders in Zeeland wat groter was dan in heel Nederland.

Gebied	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
Zeeland	82,0%	18,0%	100%
Nederland	84,5%	15,5%	100%

Tabel 10. Aandelen overtreeders in Zeeland en heel Nederland in zaterdagnachten naar geslacht, 4^e kwartaal 2003.

Of dat komt doordat vrouwelijke bestuurders in Zeeland relatief wat vaker onder invloed zijn dan in de rest van Nederland, of doordat vrouwen in Zeeland relatief meer aan het verkeer deelnemen, kan op grond van de beschikbare gegevens niet worden nagegaan. Gezien het zeer kleine absolute aantal overtreiders in Zeeland (ca. twintig in het vierde kwartaal van 2003) kunnen ook toevalsfactoren een belangrijke rol hebben gespeeld. Een vergelijking van de verdeling van de overtreiders naar leeftijd (vier klassen) is daardoor niet zinvol. Datzelfde geldt in nog sterkere mate voor een gedetailleerde vergelijking naar drinkplaats (vijf klassen). Wel kan worden opgemerkt dat het aandeel van de horecagelegenheden nauwelijks verschilde voor Zeeland en heel Nederland: 55% respectievelijk 56%.

5. Conclusies en aanbevelingen

Uit de gegevens die verzameld zijn gedurende het eerste jaar van het functioneren van het Zeeuwse alcoholmeetnet, kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Gemiddeld bedroeg het aandeel overtreders van de wettelijke limiet 2,5%.
- Het aandeel overtreders van de limiet nam toe naarmate het later in de nacht werd (hetgeen niet betekent dat ook het absolute aantal overtreders toenam; het verkeersaanbod neemt namelijk sterk af naarmate het later wordt).
- In het politiedistrict Walcheren was het aandeel overtreders van de limiet significant hoger dan in de beide andere politiedistricten: 3,2% tegen 2,2%.
- Vier van de vijf betrapte overtreders (overtreders tegen wie proces-verbaal is opgemaakt) waren mannen; van de betrapte zware overtreders met een BAG $\geq 1,3$ promille waren vijf van de zes mannen. Ongeveer de helft van het verschil tussen mannen en vrouwen kan worden verklaard uit de veel geringere verkeersdeelname van vrouwen. Dit betekent dat het aandeel overtreders onder mannen twee- tot driemaal zo groot was als onder vrouwen.
- Een kwart van de betrapte overtreders was Belg; van de betrapte zware overtreders met een BAG $\geq 1,3$ promille was zelfs ruim een derde Belg.
- Ruim de helft van de betrapte overtreders had alcohol gebruikt in een horecagelegenheid of sportkantine.
- De mate van recidive onder de betrapte overtreders kon door onvolledige registratie niet worden bepaald.
- Er zijn geen indicaties dat het alcoholgebruik tussen juli 2003 en juli 2004 significant is toe- of afgenomen.
- Het alcoholgebruik van automobilisten in Zeeland lijkt redelijk overeen te komen met dat in de rest van Nederland.

Het belangrijkste doel van het Zeeuwse alcoholmeetnet is het volgen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik, mede in relatie tot ontwikkelingen in de rest van Nederland. In principe kan elke drie maanden een analyse plaatsvinden op basis van gegevens over de voorafgaande 12 maanden. In de praktijk volstaat het waarschijnlijk echter om eens per jaar een analyse uit voeren, bijvoorbeeld over de periode juli-juni.

Om zinvolle vergelijkingen te kunnen maken, is het van belang dat het opgezette meetschema van jaar tot jaar zorgvuldig wordt uitgevoerd. Wanneer een of meer geplande metingen niet worden uitgevoerd, is het analyseren van de verzamelde gegevens lastig. Voor een uitgevallen meting in het vierde kwartaal van 2003 kon nu toevallig worden gecorrigeerd, doordat er in het onderzoeksgebied voor andere doeleinden een meting was uitgevoerd.

De handmatige aanlevering van aanvullende gegevens door de politie is in het eerste meetjaar goed verlopen, met uitzondering van gegevens over recidive. Omdat die gegevens van belang kunnen zijn voor het beoordelen van de effectiviteit van bestaande en eventuele nieuwe maatregelen, kan de

registratie van recidive in de toekomst hopelijk wel compleet worden gemaakt.

Tot slot is het van belang dat toekomstige metingen zoveel mogelijk onder 'normale' omstandigheden plaatsvinden, bijvoorbeeld niet tijdens een kermis, een groot feest, of onder extreme weersomstandigheden. Wanneer het incidenteel onvermijdelijk is om onder onvoorziene abnormale omstandigheden te meten, is het gewenst dat dat wordt geregistreerd. Zulke omstandigheden kunnen immers mede een verklaring vormen voor eventuele sterke schommelingen in het alcoholgebruik.